

MEGHÍVÓ

A *Társas-Kognitív Nyelvészeti Kutatócsoport*,
valamint a *DAB Nyelvtudományi Munkabizottsága* és a *Hatvani István Szakkollégium*
meghívja

Polonyi Tünde Éva
Nyelvi rendszerek kapcsolata kétnyelvűeknél
című előadására

A kétnyelvűek által ismert nyelvek bonyolult interakciós mintázatokat mutathatnak. Egyre inkább elfogadottá válik az a szemléletmód, miszerint a kétnyelvűség nem írható le az egynyelvűség dimenziói segítségével, hanem sajátos feldolgozási és reprezentációs módozatai vannak. Minél nagyobb a nyelvi rendszerek száma, annál több a lehetséges kombináció és interakció feldolgozás szinten — gondoljunk csak a megfelelő nyelv megválasztásához, a nyelvek közötti váltás és kölcsönzések bonyolult mechanizmusaira —, és annál nagyobb a lehetséges variációk száma a nyelvi dominancia és más pszichológiai tényezők miatt.

A kétnyelvűek információátvitelére és -feldolgozására vitatott téma a terület kutatói körében, tekintetbe véve, hogy bár gyakorlatilag a nyelvi rendszerek elkülöníthetők, az egyik nyelven elsajátított ismeretek hozzáférhetőek a másik nyelv számára is. Az alapvető kérdés az, hogy vajon az a képességünk, hogy két vagy több nyelven értünk és beszélünk, azt jelenti-e, hogy két vagy több mód áll a rendelkezésünkre az emlékezés, megismerés és gondolkodás céljából, vagy inkább azt mondhatjuk, hogy ezek a nyelvi rendszerek funkcionálisan kötődnek egy közös kognitív vagy fogalmi rendszerhez.

Jelen kutatás a kétértelmű szavak jelentéseihez való hozzáférés vizsgálata segítségével térképezi fel a nyelvek közötti kapcsolatot kétnyelvűek esetében. Kísérletem specifikus kérdése az volt, hogy az egyik ismert nyelven kétértelmű szó megkönnyíti-e a hozzáférést a szó mindkét jelentéséhez a mentális lexikon másik nyelvén különböző feltételek mellett. Vizsgálatomban modalitásközi előfeszítési elrendezést használtam: a kísérleti személyek magyar vagy angol mondatokat hallgattak, melyeknek utolsó szava magyar vagy angol nyelven kétértelmű volt, majd megjelent a számítógép képernyőjén egy másik nyelvű célszó, amelyet hangosan, a lehető leggyorsabban ki kellett olvasni. Három csoport vett részt a vizsgálatban, összesen 110 személy: angol szakos hallgatók, kétnyelvűek és magyar–angol tolmácsok.

Eredményeim inkább a két nyelv egymástól való függésének hipotézisét támasztották alá kétnyelvűek esetében, azaz a két nyelv fogalmi szinten összekapcsolódik. A mondatmegértés vonatkozásában kísérletem az interakcionista elképzelést erősíti meg, a szavakhoz való hozzáférés során a szemantikai és szintaktikai információk már a feldolgozás kezdetétől fontosak.

Helyszín: MTA Debreceni Területi Bizottság (DAB) székháza (Debrecen, Thomas Mann u. 49.), I. emelet „B” terem (Tanácsterem)

Időpont: 2012. március 19. (hétfő), 16 óra

Az előadás honlapja: http://mnytud.arts.unideb.hu/tkny/ea2_2.html

Az előadáson minden érdeklődőt örömmel lát a Társas-Kognitív Nyelvészeti Kutatócsoport, valamint a DAB Nyelvtudományi Munkabizottsága és a Hatvani István Szakkollégium.

Debrecen, 2012. március 15.

Kis Tamás	Fehér Krisztina	Tóth Valéria	Oláh Szabolcs
A Társas-Kognitív Nyelvészeti Kutatócsoport alapító tagjai	A DAB Nyelvtudo- mányi Munkabizottsá- gának elnöke	A Hatvani István Szak- kollégium szakcsoport- vezetője	

Ha előadás-sorozatunk vagy kutatásaink felkeltették érdeklődését, látogasson el honlapunkra (<http://mnytud.arts.unideb.hu/tkny/>), és regisztráljon hírlevelünkre (<https://mail.unideb.hu/cgi-bin/mailman/listinfo/tarskogny>), hogy a későbbiekben is értesítést kapjon előadásainkról, publikációinkról.